

[Indenrigsministeren.]

Der har forinden Fremsættelsen i Folketinget af nærværende Lovforslag været ført nogle Forhandlinger mellem de Forsikringsselskaber, der her er de egentlige Laangivere, og mig, og jeg kan sige, at der under disse Forhandlinger har været vist Forstaaelse af Ønskeligheden af at komme til Ændringer i den oprindelige Ordning. Forhandlingerne er ikke afsluttet, idet jeg har ment det rigtigt, inden dette skete, at der blev givet den Bemyndigelse, som der her er stillet Forslag om, men naar Forslaget nu forhaabentlig snart er vedtaget af Rigsdagen, vil disse Forhandlinger blive genoptaget, og jeg skal hermed anbefale Lovforslaget til det høje Tings Velvillie i Haab om, at Forhandlingerne da maa give et for Laantagerne gunstigt Resultat.

Rytter: Ministerens Hensigt med at forelægge dette Lovforslag: at faa Bemyndigelse til at gaa med til en Forlængelse af den Afdragstid, der er indrømmet, og en Nedsættelse af den Rentefod, der er bestemt, er selvfølgelig en Tanke, som man i og for sig kan yde sin fulde Støtte, men Spørgsmaalet er — som Ministeren ogsaa udtalte i sin Forelæggelsestale i Folketinget — overordentlig vanskeligt. Om det overhovedet kan lade sig gøre, afhænger jo i første Række af de Forhandlinger, som den højtærede Minister fører med Kreditorerne, og det vil derfor være af Interesse for et eventuelt Udvalg at blive gjort bekendt hermed. Dertil kommer, hvad man ikke maa overse, at hvis Ministeren vil opnaa det, som er hans Hensigt, er det et meget stort Spørgsmaal, om det ikke er nødvendigt at komme med mere detaillerede Regler end dem, der indeholdes i dette Lovforslag. Ministeren vil gerne kunne regne med Velvillie fra vor Side, men af Hensyn til de to Spørgsmaal, jeg her har berørt, vil jeg tillade mig paa et senere Tidspunkt at foreslaa Sagen henvist til Udvalgsbehandling.

Jørgen Møller: Den Haandsrækning, som Regeringen ved Fremsættelsen af dette Lovforslag agter at yde den sønderjydske Landbostand, vil blive modtaget med Taknemmelighed; men det bør ikke skjules, at der i Sønderjylland næres en stærk Forventning om, at de Selskaber, som i sin Tid bragte den overvejende Del af Laanefondens Midler til Veje, vil imødekomme Kravet om en Rentenedsættelse. I et Interview, som et sønderjydske Venstreblad for et Par Dage siden underkastede Direk-

tøren for Hypoteklaanefonden, udtalte denne:

„Laantagerne kan være forvissat om, at Laanefondens Ledelse nærer den største Sympati for, at Renten nedsættes.“ Det er naturligvis ganske udmærket, at Ledelsen nærer Sympati herfor, men man maa spørge her, hvordan det staar til med Sympatien hos de Selskaber, som skal gaa med til denne Rentenedsættelse. Der har, siger Direktøren, været forhandlet med Selskaberne lige siden sidste Foraar, men det er meget vanskeligt at faa Selskaberne til at give Afkald paa Penge, de retmæssigt har til gode. Det glæder mig at høre, at den højtærede Minister synes at se lidt lysere paa Forholdene, synes at have noget begrundet Haab om, at Selskaberne vil imødekomme Ønsket dernede fra. Men der kunde naturligvis være en lille Undskyldning for disse Selskaber, naar de ikke allerede paa Forhaand har givet Tilsagn om en Rentenedsættelse. Denne Undskyldning bestaar deri, at Bankerne i Sønderjylland, som for en stor Del er oprettet med det særlige Formaal for Øje at støtte Landbruget, heller ikke har nedsat Renten endnu, endskønt det er Bønderne, Landbostandens Folk, som har Flertallet i disse Bestyrelser. De sønderjydske Sparekasser har for længst besluttet at nedsætte Renten. Det er de smaa Haandværksmestre, Tjenestemænd, Arbejdere, Pensionister o. s. v., som har maattet bringe deres Ofre for at bøde paa Krisen, men de større Bønder, de større Landmænd, synes at ville holde sig tilbage, og Bankledelserne synes at ville holde sig tilbage i Henseende til Rentenedsættelse. Det synes, som om de Herrier, der har Ledelsen i disse Banker, og Bankdirektørerne vejrer en Chance for at tjene noget paa Obligationsmarkedet for Øjeblikket eller i den nærmeste Tid. Forhaabentlig kommer disse Bankinstitutioner, hvor Bønderne selv har Flertallet i Ledelsen og dermed selv har Bestemmelsesretten i Hænde, snart til den Erkendelse, at hvis de vil være med i Raabet om Nedsættelse af Renten, maa de selv gøre en Indsats, og jeg mener, at disse Banker har Raad dertil.

Jeg vil bringe Ministeren en Tak for hans Indsats for at hjælpe det kriseramte Landbrug i Sønderjylland, og jeg giver paa mit Partis Vegne det forenigende Lovforslag min bedste Anbefaling.

Schaumann: Dette Lovforslag, som vi desværre i Dag maa beskæftige os med, er jo det første af en Række, der er frem-